

Αριθ. πρωτ. 327.....

Εσωτερική εγκύκλιος

Προς

- Τους: 1) κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης
2) κ.κ. Αντεισαγγελείς Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης

Κοιν.: κ. Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης
κ. Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης
κ.κ. Προϊσταμένους των Τμημάτων: Μηνύσεων, Προσδιορισμού,
Κατηγορητηρίων και Βουλευμάτων..

Λαμβάνοντας υπ' όψη το από 327/17-01-20 Έγγραφο του Τμήματος προσδιορισμού του Μονομελούς Πλημ/κείου, της υπηρεσίας μας, με το οποίο ζητείται να διευκρινιστεί από εμάς, το γεγονός της απαίτησης ή μη, υποβολής έγγραφης και νομίμως χαρτοσημασμένης αίτησης από τους δικαιούχους λήψης αντιγράφων δικογραφίας, προκειμένου να τους χορηγηθούν αυτά, ζήτημα το οποίο θίχθηκε με την προηγούμενη με αριθ. πρωτ. 57/08-01-20 εσωτερική εγκύκλιο της Υπηρεσίας μας, σημειώνουμε τα εξής:

Κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης και σύμφωνα με τη διάταξη του άρθ. 100§1 εδ. γ' του ΚΠΔ, που ορίζει το δικαίωμα του κατηγορουμένου, για τη λήψη αντιγράφων της δικογραφίας που τον αφορά, "... με γραπτή αίτηση του κατηγορουμένου και με δαπάνη του, χορηγούνται σε αυτόν αντίγραφα του κατηγορητηρίου και των εγγράφων της ανάκρισης ...". Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο παριστάμενος προς υποστήριξη της κατηγορίας, ως το άρθ.107 εδ.

α' ΚΠΔ, ορίζει, προφανώς με την ίδια προϋπόθεση της γραπτής και νομίμως χαρτοσημασμένης αίτησης.

Κατά τη διάρκεια της αυτεπάγγελτης αστυνομικής προανάκρισης του άρθ. 245§2 του ΚΠΔ, ο εξεταζόμενος ως ύποπτος έχει και αυτός το δικαίωμα λήψης αντιγράφων, προφανώς με την ίδια προϋπόθεση της γραπτής και νομίμως χαρτοσημασμένης αίτησης, όπως το ως άνω άρθ. 100§1 εδ. γ' του ΚΠΔ, ορίζει. Ομοίως και για τον παριστάμενο προς υποστήριξη της κατηγορίας (άρθ. 107 σε συνδ. με άρθ. 105§1 και 100§1 εδ. γ' του ΚΠΔ).

Κατά τη διάρκεια της προανάκρισης, που διενεργείται μετά από παραγγελία του Εισαγγελέα (άρθ. 245 παρ. 1 Κ.Π.Δ.), χορηγούνται αντίγραφα της δικογραφίας, μόλις, μετά την κλήση του, προσέλθει για να απολογηθεί (άρθ. 106-100 Κ.Π.Δ.), με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις της γραπτής και νομίμως χαρτοσημασμένης αίτησης του άρθ. 100§1 εδ. γ' του ΚΠΔ. Το ίδιο ισχύει και για τον παριστάμενο προς υποστήριξη της κατηγορίας (άρθ. 107 σε συνδ. με άρθ. 100§1 εδ. γ' του ΚΠΔ).

Κατά δε τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης, η λήψη των αντιγράφων από τους δικαιούμενους γίνεται και πάλι, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθ. 100§1 εδ. γ' του ΚΠΔ, δηλ. με γραπτή και νομίμως χαρτοσημασμένη αίτηση, του ενδιαφερόμενου (άρθ. 244§1, 107 και 100§1 εδ. γ' του ΚΠΔ).

Αντίγραφα σε τρίτο μπορούν να χορηγηθούν με τις προϋποθέσεις του άρθ. 147, πάλι όμως με γραπτή αίτηση του ενδιαφερομένου ή του εκπροσωπούντος αυτόν.

Σαφώς και τα αντίγραφα μπορούν σε καθεμιά από τις άνω περιπτώσεις να ζητηθούν από το συνήγορο του κατηγορουμένου ή του παριστάμενου προς υποστήριξη της κατηγορίας (άρθ. 89 του ΚΠΔ).

Όσον αφορά στο επίμαχο θέμα της χαρτοσήμανσης των σχετικών αιτήσεων, ο Ν. 4194/13 (ήτοι ο Κώδικας Δικηγόρων), ορίζει στο άρθ. 61§1, σε συνδυασμό με το παράρτημα ΙΙΙ αυτού, τις περιπτώσεις υποχρέωσης έκδοσης από τους δικηγόρους του γραμματίου προκαταβολής εισφορών και κρατήσεων, μην περιλαμβάνοντας όμως σε αυτές, τις περιπτώσεις απλών αιτήσεων προς τις άνω αρχές, συνεπώς και της αίτησης περί λήψης

αντιγράφων από δικογραφία, περίπτωση η οποία δεν αναφέρεται ρητά στο ως άνω παράρτημα ΙΙΙ. Συνεπώς οποιαδήποτε σχετική αίτηση συνηγόρου, δεν θα πρέπει να συνοδεύεται από το σχετικό γραμμάτιο.

Επίσης με το άρθ. 39§10 του Ν. 4387/19 καταργήθηκε η υποχρέωση επικόλλησης σε κάθε αίτηση δικηγόρου, κινητών και αποϋλοποιημένων ενσήμων για τον Τομέα Ασφάλισης Νομικών (ΤΑΝ) και τον τομέα επικουρικής ασφάλισης δικηγόρων (Τ.Ε.Α.Δ. – ΤΥΔΑ κλπ.), συνεπώς δεν υφίσταται οποιαδήποτε σχετική υποχρέωση επικόλλησης αυτών των ενσήμων στις αιτήσεις λήψης αντιγράφων δικογραφίας.

Όσον όμως αφορά στην επικόλληση ενσήμου του ΤΑΧΔΙΚ (μεγαρόσημου), το άρθ. 10§1 περ. ε' του Ν.Δ. 1017/1971 (ιδρυτικός νόμος ΤΑΧΔΙΚ), ως ισχύει σήμερα, ορίζει την υποχρέωση επικόλλησης ενσήμου "... ευρώ 3 σε κάθε μήνυση ή αίτηση, που υποβάλλεται στον Εισαγγελέα ή στον Δημόσιο Κατήγορο και σε κάθε ανακριτικό υπάλληλο, καθώς και σε κάθε αίτηση ή υπόμνημα κάθε τύπου, που υποβάλλεται σε οποιαδήποτε Υπηρεσία αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δικηγορικούς ή Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους ή Συλλόγους Δικαστικών Επιμελητών, πλην των αιτήσεων για έκδοση πιστοποιητικών Ποινικού Μητρώου ...". Συνεπώς η υποχρέωση επικόλλησης μεγαρόσημου αξίας 3 ευρώ υφίσταται και για τη νόμιμη κατάθεση κάθε αίτησης προς λήψη αντιγράφων δικογραφίας, είτε αυτή κατατίθεται από τον ίδιο τον δικαιούχο είτε κατατίθεται από πληρεξούσιο δικηγόρο, για λογαριασμό του δικαιούχου. Και τούτο διότι ο άνω νόμος, στο άρθ. 10§12 εδ. β' αυτού, εξαιρεί μόνο τους άπορους κρατούμενους, οι αιτήσεις των οποίων υποβάλλονται ατελώς.

Σημειώνουμε επίσης πως το άρθ. 10§4 του Ν.Δ. 1017/1971 ορίζει πως "... Η παράλειψις εκπληρώσεως των εν τοις εδαφίοις α' έως και ι' της παραγράφου 1 στοιχείων Α' του παρόντος άρθρου υποχρεώσεων συνεπάγεται την πειθαρχικήν δίωξιν του παραλείποντος υπαλλήλου και των υποχρέων εις την καταβολήν δικηγόρου, δικολάβου ή συμβολαιογράφου, προκειμένου δε περί των εν τοις εδαφίοις α' έως και ε' της αυτής παραγράφου υποχρεώσεων και το απαράδεκτον των εις τα εδάφια ταύτα αναφερομένων πράξεων ...", συνεπώς δεν μπορεί να υπόκειται στη διακριτική

ευχέρεια του αρμοδίου υπαλλήλου, πολύ δε περισσότερο του αιτούντος, η επικόλληση του άνω ενσήμου στις σχετικές αιτήσεις.

Η δε μέχρι σήμερα πρακτική της εξυπηρέτησης πολιτών και συνηγόρων από τα τμήματα προσδιορισμού και το τμήμα κατηγορητηρίων της υπηρεσίας μας, ώστε να δίδονται αντίγραφα με τη μόνη επίδειξη του επιδοθέντος κλητηρίου θεσπίσματος, χωρίς την υποβολή γραπτής αίτησης, αφενός δεν στηρίζεται στο νόμο (ΚΠΔ για την γραπτή υποβολή της και Ν. Δ. 1017/71 για την επικόλληση σε αυτήν μεγαρόσημου αξίας 3 ευρώ), αφετέρου δημιουργεί αβεβαιότητα για την απόδειξη της τυχόν λήψης αντιγράφων από κάθε δικογραφία από οποιονδήποτε - δικαιούμενο ή μη. Στηριζόταν μάλλον η πρακτική αυτή σε παλαιά εσωτερική εγκύκλιο του διευθύνοντος την Εισαγγελία Πρωτοδικών κ. Δημητρίου Σιδέρη, στην οποία αναφερόταν ρητά πως *“.. οι απλές φωτοτυπίες των εγγράφων της ποινικής διαδικασίας είναι δυνατό να χορηγούνται, εφόσον προορίζονται μόνο για μελέτη από τους συνηγόρους των διαδίκων. Πράγματι σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΑΠ, οι φωτοτυπίες αυτές δεν είναι έγγραφα και δεν έχουν την αποδεικτική δύναμη των θεωρημένων αντιγράφων (άρθ. 13 του ΠΚ και 449 του ΚΠΔ, βλ. και ΑΠ 268/1988 ΠΧρ ΛΗ.522). Για το λόγο αυτό, στο συνήγορο των διαδίκων, ο οποίος αναφέρεται στην απολογία του κατηγορουμένου ή την έγκληση του πολιτικώς ενάγοντος ή την μαρτυρική του κατάθεση ή εν πάση περιπτώσει προσάγει έγγραφη δήλωση του εντολέως του, θεωρημένη από τον ίδιο ή και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο της σχετικής δικογραφίας (π.χ. κλητήριο θέσπισμα, πρακτικά δικαστικής απόφασης) από το οποίο τεκμαίρεται η σχέση εντολής ή συνοδεύεται προσωπικώς από τον εντολέα του, είναι επιτρεπτή η χορήγηση φωτοτυπιών των εγγράφων της σχετικής δικογραφίας χωρίς άλλη προϋπόθεση ...”*. Όμως ήδη από το έτος 2000 ο ΑΠ, με την με αριθ. ΟΛΑΠ 2/2000 απόφασή του (ΝΟΒ/2000 (1458), ΠΟΙΝΔ/ΝΗ/2000 (480), ΠΟΙΝΧΡ/2000 (120), ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ/2000 (983)) δέχθηκε πως έχει την ιδιότητα του εγγράφου το τηλεμοιότυπο (telefax) και το φωτοτυπικό αντίγραφο, έστω και αν δεν είναι επικυρωμένα. Συνεπώς ο δικαιολογητικός λόγος της χορήγησης φωτοτυπιών των εγγράφων δικογραφίας, χωρίς αίτηση του κατηγορουμένου, γιατί δεν επρόκειτο για έγγραφα του άρθ. 13 του ΠΚ, όπως αυτός αναφερόταν στην άνω εσωτερική εγκύκλιο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών έχει εκλείψει από το έτος 2000, και δεν πρέπει να εφαρμόζεται, ως μέχρι τώρα

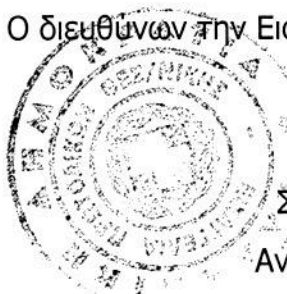

συμβαίνει. Εξάλλου και στις λοιπές εισαγγελίες πρώτου και δευτέρου βαθμού της χώρας, ιδίως στις μεγαλύτερες (Αθηνών και Πειραιώς) είναι πάγια και αναμφισβήτητη η υποχρέωση των αιτούντων, να υποβάλλουν νομίμως χαρτοσημασμένη αίτηση, για να λάβουν αντίγραφα ποινικών δικογραφιών, σε κάθε στάδιο της ποινικής διαδικασίας και δεν υφίσταται κανένας νόμιμος λόγος απόκλισης αυτής της πρακτικής από την υπηρεσία μας.

Εν κατακλείδι των ανωτέρω, επισημαίνουμε πως ο αιτών αντίγραφα δικογραφίας από την υπηρεσία μας, θα πρέπει - είτε αυτός είναι πολίτης είτε δικηγόρος - να υποβάλλει γραπτή αίτηση, χαρτοσημασμένη νομίμως, με μεγαρόσημο αξίας 3 ευρώ, σημειώνοντας πως όσον αφορά στους δικηγόρους, δεν υπάρχει καμία μεταβολή ή νέα απαίτηση από την υπηρεσία μας, για την απόδειξη της εντολής τους από τους πελάτες τους η οποία θα γίνεται με τον τρόπο που γινόταν μέχρι σήμερα (προσκόμιση απολογίας του κατηγορουμένου ή της έγκλησης του πολιτικώς ενάγοντος ή της μαρτυρικής του κατάθεσης ή εν πάση περιπτώσει προσαγωγής έγγραφης δήλωσης του εντολέως του συνηγόρου, θεωρημένη από τον ίδιο ή και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο της σχετικής δικογραφίας (π.χ. κλητήριο θέσπισμα, πρακτικά δικαστικής απόφασης) από το οποίο τεκμαίρεται η σχέση εντολής ή συνοδεία του ίδιου του εντολέα του).

Θεσσαλονίκη, 17-01-2020

Ο διευθυνών την Εισαγγελία Πρωτοδικών

Στέφανος Ζαρκαντζιάς
Αντεισαγγελέας Εφετών